

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

97. An dolor debeat præcedere confessionem, & sit referendus à
pœnitente ad Sacramentum Pœnitentiæ, ut sit postea dolor sufficiens,
quando pœnitens confitetur? Et an si quis confiteatur sine ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

ad effectum penitentia suscipiendum: Et respondet esse sufficientem, casu quo illa attritio, vel dolor ob infamiam, vel ob aliud malum temporale sit cum aliquo respectu ad Deum, id est, sit dolor de peccato, quia Deus immittit, vel immittet illam infamiam, mortem, aut aliud malum, secus vero si sit dolor ob infamiam, aut metum, &c. Ita Ochagavia, Hurtad. Coninch, Lugo penes ipsam, quos ego etiam olim adduxeram.

RESOL. XCVI.

An dolor debeat precedere confessionem, & sit referendus à penitente ad Sacramentum Pœnitentia, ut sit postea dolor sufficiens, quando penitens confiteatur?

Et an, si quis confiteatur sine proposito dolendi saltem post confessionem peccatorum, an tunc sufficiat elicere dolorem de peccatis Confessio sine proposito dolendi saltem post confessionem; an potius debeat iterari confessio, tanquam substantialiter invalida?

Et an, si penitens post dolorem novum peccatum committat, novum dolorem debeat elicere cadentem super omnia, vel an sufficiat de novo tantum peccato commisso dolere? Ex part. 9. tractat. 9. & Misc. 4. Resol. 37.

AD utrumque casum ex multis, affirmative respondet Casrus Palau *rom. 4. tract. 23. disputat. unica, punct. 7. num. 11.* sic assertens: Necessarium existimo, ut prædictus dolor confessionem precedat; alias confessio non esset sui legitima accusatio ad reconciliationem tendens; sed quaedam peccatorum narratio. Quod si facta confessione absque ullo dolore ad detestationem peccatorum Confessarij monitis exciteris, ut sæpe contingit; necessariò tota illa confessio denuò clavibus Ecclesiæ subjicienda est: quod unico verbo præstare potest, si te accuses de omnibus confessis, ab iisque petas absolui. Atque ita Egidius de Coninch *disput. 4. dub. 6.* Paulus Layman *lib. 5. summ. tract. 6. cap. 4. assert. 5.* Neque dissentit Suarez *disput. 20. sect. 4. num. 31.* ubi bene notavit Layman supra. Tametsi consultum sit, cum peccata fateris, & absolutionem obtines, dolorem expressum habere de peccatis commissis; non est tamen necessarium: sufficit antea, eo scilicet die præmissis ex intentione ea peccata fatendi; Confessio enim postmodum subsequuta ab eo dolore virtualiter perseverante informari censetur, sicut bene docent Suarez *disputat. 20. sect. 4. a num. 29.* Bonacina plures referens *disput. 5. q. 3. part. 2. n. 17.* Huc usque Palau.

2. Sed circa hos duos casus, sed directò negativè sententia adheret Joseph de Januario *in res. Theol. moral. part. 1. resol. 29. per totam.* Probat primum ex praxi fidelium; videmus enim, quod Confessarij prudentes, postquam penitens confessus est peccata sua illum disponunt ad eliciendum actum contritionis, seu doloris, & postea nullo modo cogitant de repetenda confessione facta, nec distinctim, nec confusim; sed etiam probatur ratione; nam talis dependentia in materia Sacramenti Pœnitentia, non requiritur ex parte formæ, neque ex parte gratia Sacramentalis: ergo est omnino impertinens. Quod non requiritur ex parte formæ, patet: nam forma Sacramenti penitentia, cum sit per modum sententia absolutiva, requirit tantum expositionem peccati, à quo reus est

absolvendus, & requirit etiam dispositionem ad remissionem peccati, quæ habetur à dolore, seu detestatione supernaturali: omnis enim confessio exponit peccata quomodocumque dicta, & omnis detestatio supernaturalis disponit ad remissionem peccatorum, non quia confessionem parit, sed quia supernaturalis est, aliter enim etiam dolor naturalis producens confessionem disponderet ad gratiam, quod est falsum. Neque talis dependentia requiritur ex parte gratia, nam ad gratiam sufficit dolor supernaturalis; quod verò pariat, vel non pariat confessionem, hoc omnino impertinenter se habet, nam talis productio est omnino naturalis, etsi sit à dolore naturali; est enim à dolore naturali, sed non prout supernaturalis est, nam etiam si dolor naturalis sit, adhuc posset producere confessionem illam, & naturalia sunt omnino impertinentia in ordine ad gratiam supernaturalem, cum dispositio semper debeat esse in eodem ordine cum forma.

3. Confirmatur; quia si quis aliquo repentino accidenti correptus statim Confessarium vocet, & postea loquelam amittit; hic talis est absolvendus à Confessatio, etiam si Confessarius nullum aliud signum sensibile habeat, sed tantum testificationem à circumstantibus, & tamen hic non potuit prius elicere actum contritionis, quam Confessionis: ergo talis dependentia non requiritur.

4. Probat secundò, quia entitas confessionis independenter à dolore est habilis esse signum contritionis in actu primo; etsi in actu secundo illam non significet; quia quando talis confessio est, tunc contritio adest: ergo si tunc adest contritio, posset ab eadem confessione significari, seu posset talem contritionem reddere sensibilem; nam non differt specie entitas confessionis, quæ procedit à dolore, & entitas confessionis, quæ procedit à voluntate tantum consistendi: sed tempore, quo confessio est materia Sacramenti Pœnitentia; adest contritio, seu dolor; nam confessio est materia proxima Sacramenti Pœnitentia; non quando est, nec prout est à penitente etiam secundum Coninch, sed quando assumitur, prout assumitur à Sacerdote per potestatem clavium, ut diximus; & assumitur tunc, quando vult elargiri absolutionem, vel immediatè ante, vel saltem elargiendo absolutionem: ergo tempore, quo Confessio est materia proxima; connotat, seu significat contritionem, etsi consequenter factam.

5. Ad secundum verò casum, quod scilicet dolor etiam si non ordinetur ad confessionem à penitente, sufficiat pro materia in Sacramento penitentia: Probat non solum ex Concilio Tridentino *sess. 14. cap. 4.* ubi in dolore requiritur tantum exclusio voluntatis peccandi in posterum, & nullo modo fit mentio de tali relatione ad confessionem; & ex communi sensu fidelium, nam si quis audiendo Concionem, vel legendò, ad actum contritionis moveatur, & postea cogitet de confessione faciendâ, si de facto confiteatur, hic existimatur optimè dispositus ad absolutionem obtinendam; & tamen talis dolor nullo modo fuit ordinatus ad confessionem antecedenter, sed tantum consequenter: ergo actus doloris factus sine tali ordine ad confessionem, sufficit ex communi consensu fidelium in Sacramento Pœnitentia.

6. Sed etiam probatur deinde primò ratione; nam idèd requiritur dolor: seu detestatio peccati

in

in confessione ad hoc, ut homo, sicut voluntariè se convertit per peccatum ad creaturam, & avertit à Deo, ita per dolorem se avertat à creatura, & voluntariè se convertat ad Deum, ex Concilio Tridentino; sed talis conversio habetur sine tali ordine ad confessionem, ut patet: ergo talis ordo non requiritur.

7. Confirmatur, quia penitens non idè dolet, quia vult confiteri, sed idè dolet & confitetur, quia vult remissionem peccatorum: ergo si dolo non dirigitur ad confessionem, sed ad remissionem peccatorum, implicite sufficit in Sacramento Penitentia. Hæc consequentia patet, nam ille dolor sufficit in Sacramento, qui conducit ad remissionem peccatorum, cum sit dispositio supernaturalis: ergo sufficit in Sacramento penitentia.

8. Probatum secundò ex ipsa natura, & institutione hujus Sacramenti, in quo magis connaturale est: quod ex dolore, & contritione oriatur desiderium confitendi, quàm quòd ex desiderio confitendi oriatur dolor, & contritio.

9. Nec obstat dicere, quòd dolor, & confessio debent esse saltem moraliter unita ad faciendum unum Sacramentum, seu unam partem materialem proximam Sacramenti; sed hæc unio habetur tantum per relationem dolo ad confessionem: ergo talis dolor debet ordinari ad confessionem. Respondeo negando minorem, nam talis unio satis habetur, si dolor significetur à confessione intra debitum tempus; dum enim confessio significat dolorem, hæc unitur cum illo in ratione signi. Et hæc omnia docet Januarius ubi supra; & ante illum docuerat Eminentissimus Lugo de Sacrament. Penit. disputat. 14. sect. 2. & 4. licet quoad illud de dolore non ordinario ad confessionem, præter Palaum loco citato, contrarium teneat Bonac. de Sacram. Penit. disp. 5. q. 3. punct. 2. n. 17.

10. Sed hic obiter discutienda sunt duo dubia satis difficillima. Quæro igitur primò, an si quis confiteatur sine proposito dolendi saltem post confessionem peccatorum, an tunc sufficiat elicere dolorem de peccatis confessis sine proposito dolendi saltem post confessionem, an potius debeat iterari confessio tanquam substantialiter invalida? Et sententia, quæ docet sufficere virtualementem repetitionem per subsequentem dolorem, quo prior confessio peccatorum validetur, probabilior est, Fundamentum est, quoniam ad essentiam hujus Sacramenti non requiritur, ut voluntas confitendi peccata præcedat ipsam confessionem peccatorum, sed sufficit, si subsequatur in ipso actuali dolore; ergo etiam si prior voluntas non fuit sufficiens, modo sit sufficiens posterior, quæ additur post confessionem, validum erit Sacramentum. Antecedens in quo est difficultas, probatur primò. Si penitens accedat cum expressa voluntate non confitendi sua peccata, nisi cum tali Sacerdote determinato; si post confessam peccata, advertat illum non fuisse, cui tantum sua peccata confiteri volebat, non est necessaria formalis, & expressa repetitio peccatorum huic Sacerdoti, ut valide ab illo absolvi possit; sed sufficiet, si tantum eliciat novum actum, quo velit confessam jam peccata huic Sacerdoti esse subjecta. Secundò, si penitens ebrius, vel phreneticus in ipsa ebrietate, vel phrenesi narret omnia sua peccata coram legitimo Ministro, & post illorum confessionem, fiat sui compos, advertatque se omnia peccata dixisse, sufficiet in hoc casu, solum addere voluntatem, qua narrata peccata liberè subjiciantur clavibus, & dolorem, quo

illa informetur, ut proxima materia Sacramentalis absolutionis. Ergo pariter sufficiet, post confessam peccata cum proposito non dolendi de illis, addere dolorem, & confessionem novi peccati in ipsa confessione admisi. Et ita hanc sententiam firmat Pater Amicus in Cur. Theol. tom. 8. disput. 12. sect. 4. num. 63. & seqq. respondens ad omnia argumenta contraria.

11. Quæro secundò, an si penitens post dolorem, novum peccatum committat, novum debeat dolorem elicere cadentem super omnia, an sufficiat de novo tantum peccato commisso dolere? Prima sententia esse potest: nullum requiri dolorem, sed sufficere priorem; ante novum commissum peccatum elicitum. Fundamentum; quia ille idem virtute extendebatur ad omnia peccata, & consequenter etiam ad novum commissum; sed per novum commissum non est ille abolitus: igitur prior dolor sufficiet, non solum pro præteritis, sed etiam pro presenti peccato de novo commissi. Secunda sententia affirmat, saltem nullum requiri novum dolorem, si prior, quo penitens sua peccata detestatus est, fuit contritio. Fundamentum esse potest; quia contritio per sequens peccatum non extinguitur, sed adhuc manet in divina acceptatione: ergo adhuc poterit esse dispositio pro novo peccato ad gratiam in Sacramento Penitentia impetrandam. Consequentia constat; quia contritio vi sui motivi formalis se extendit ad omnia peccata, & consequenter etiam ad novum commissum; ergo si adhuc post novum commissum illa perseverat, poterit pro illa esse dispositio ad gratiam obtinendam cum hoc Sacramento. Antecedens verò probatur: nam contritio vi gratia justificantis, quam secum ex divina promissione affert, fit opus vivum, & meritum condignum coram Deo: nullum autem opus vivum, & de se condignum coram Deo extinguitur per subsequens peccatum; alioqui, non posset illud remisso redire peccato, sicut non possunt redire opera mortua, facta in peccato. Tertia sententia docet, requiri novum dolorem cadentem super omnia peccata, etiam super ea, quæ priori dolore fuit quis detestatus. Fundamentum est; quia subsequens peccatum retractat priorem dolorem, illumque penitus extinguit: igitur opus esse novo, cadente super omnia peccata, cum nullum peccatum possit esse materia Sacramentalis absolutionis, nisi sufficiens dolore detestatum. Sed in hac difficultate Ego adhæreo sententia Patris Amici, ubi supra, sect. 5. num. 86. & seqq. Qui fufius totam questionem pertractat clarè, & doctè. Ad illud & non pigebit.

RESOL. XCVII.

An, si penitens eliciat actum doloris post narrata peccata ante absolutionem, recipiat Sacramentum Penitentia? Ex part. 3. tractat. 4. Res. 133. alias 134.

§. 1. In hoc casu non recipere Sacramentum putat Coninch de Sacrament. disp. 4. dub. 6. num. 4. concl. 2. ubi sic ait: Dolor iste non solum natura, sed etiam tempore debet præcedere ipsam confessionem. Patet, quia ille dolor debet saltem natura præcedere voluntatem confitendi, quia debet esse causa confessionis, quod fieri nequit, nisi sit causa voluntatis confitendi; hanc autem non potest causare, nisi sit ea prior. Voluntas autem confitendi, cum sit tota in instanti, necessariò est prior

Quamvis non plebeo super hoc, & tamen infra ex factis, & aliis mediis, & vest. Secundo, & et R. 699. ubi dicitur

in hoc casu, & tamen infra ex factis, & aliis mediis, & vest. Secundo, & et R. 699. ubi dicitur

Sup. hoc de Res. præterita, & infra in Res. 133. Notandum est, quod de supra in res. 133. est sim in Res. 134. Res. 134.